

A munkahiány.

Irta: Mayer János m. kir. földművelésügyi miniszter.

Számadatokra a munka nélkül levőket illetőleg, nem hivatkozom, mert ezek napról-napra változnak. Általában ugyan a mezőgazdaság körében, a múlt événél nincs nagyobb munkanélküliség, de nagyon megnehezíti a helyzetet egyrészt az, hogy a gyárak és ipartelek redukáltak üzemeiket és az így foglalkozás nélkül maradt munkások nagyon megnövekedtek a keresetnélküli levők számát, másrészt az, hogy az elmúlt évben, a fagykár súlytotta vidéken — majdnem tíz vármegyében kiterjedően — a mezőgazdasági munkásság aratási és cséplési munka nélkül maradt. Súlyosbította a helyzetet továbbá az is, hogy ott, ahol normális viszonyok voltak és a munkások kenyérszükségletükön felüli keresetüket piacra vitték, a nyomott árak mellett olyan olcsón értékesítették a gabonát, hogy ennek árából csak legminimálisabb szükségleteket tudták kielégíteni.

Főlölesleg talán megjegyeznem, hogy a mezőgazdasági munkások helyzetének javulása állandó gondoskodásom tárgya, de sajnos ennek a gondoskodásomnak korlátokat szabnak a pénzügyi lehetőségek. Az aratás és cséplés nélkül maradt munkásnép téli kenyérszükségletének fedezésére 50 ezer métermázsa búzát és rozst vásároltam, amelyet 25 kilogramos havi fejkvóta szerint osztottam szét téli kenyérrelvélőként, az erre rászoruló munkások között, akik, ennek az árat, vagy egy összegben, vagy, ha erre képtelenek, akkor októbertől, havi részletekben fizethetik. A búza árat 19 pengőben, a rozs árat pedig 10 pengőben állapítottam meg.

En azonban azon a meggyőződésen vagyok, hogy nem ilyen

segélyekkel, hanem munkaalkalmak teremtésével kell a keresethiányon segíteni. Idevonatkozóan tárcám keretében, az utóbbi években, több mint 52 millió pengő kölcsönt bocsátottam a vízi társulatok rendelkezésére vízszabályozó munkálatok folyamatba tétele céljából. Ezt az összeget, majdnem egészen, a földmunkások kapták keresetképpen. Ebből az összegből még 3 millió van, a vízi társulatok szintén 3 millió pengő értékű munkát fognak folytatni, ezzel a 6 millió pengő értékű munkával, negyedfél hónapig, körülbelül 20 ezer munkás talál keresetet. Ami azonban korántsem elegendő ahhoz, hogy elmondhassuk, hogy a munkahiányon, tényleg nagy mértékben segítettünk.

Legutóbb a pénzügyminiszterhez fordultam, hogy a vízi társulatok részéről jelentkező hitelszükségletet fedezni tudni és így a vízitársulatok jelentősebb szabályozási munkálatokat tehessenek folyamatba. Gondoskodtam továbbá, arról is, hogy a földmunkás vállalkozó szövetkezeteknek megfelelő forgótőkét bocsássak rendelkezésükre, hogy így a munkások ne csak keresethez, hanem vállalati haszonhoz is juthassanak. A földmunkás vállalkozó szövetkezetek Hajdúvármegyében 63 kilométer hosszú közút építését vállalták; és résztvettek a Miskolc—Lillafüredi 23 kilométeres közút munkálataiban; a magocs—mekényi 14,5 kilométeres utat vállalták és végül benne vannak az albertiúrsa—társzentgyörgyi 4,5 kilométeres közúti vállalatban is.

A kereskedelemügyi miniszter utépítési programjával kapcsolatosan 17 millió pengős utépítési adatot már vállalatba, amely mun-

kát hamarosan megindul. További 33 millió utépítési munka fog legközelebb vállalatba adni, ami, szintén rövid idő múlva aktuálisá válik.

Azokból, amiket itt nagyjában felsoroltam, azt hiszem, elegendő látható, hogy mindent elkövetünk, hogy a lehetőség határain belül munkaalkalmat teremtsünk s ne munkanélküli segélyekkel, ne ala-

mizsnakkal, hanem munkahelyek teremtésével szüntessük meg azt a nagy munkahiányt, amelyben ma, — sajnos — a mi jó magyar munkásnépünk szenved. Ha nem tudjuk teljes mértékben kielégíteni a jelentkező igényeket, ez igazán, nem a kormányon mulik, hanem azokon a pénzügyi lehetőségeken, amelyek a kormány rendelkezésére állanak.

A harmincéves Katholikus Olvasókör.

Holnap ünnepli a Római Katolikus Olvasókör harmincéves fennállásának ünnepét.

A Kör vezetősége gondos készülettel ünnepelt a harminc év történetét, a kezdet gyermekcipő lépéseitől a nagy taglétszámú pezsgő egyesületi életig. Valószínű, hogy e jelentős egyházi és társadalmi szempontból kellő részletességgel fogja a holnap kiadványos hangfoglaló elárni a harminc év küzdelmeit, kitéseit és sikereit s így nem azért foglunk tollat, hogy ezt az eseményt mi is egyesületi szempontból értékeljük, hanem azért, hogy a körnek az egész város nemzeti társadalmi szempontjából való munkáját megbecsüljük.

A kör életének nem is első húsz évét említjük Salgótarján szempontjából, de azt a tíz évét, amelynek kezdetén, a kommunizmus alatt a kör helyiségeit feldúlták, könyveit elégették, működését megszüntették. Itt kezdődik a Katholikus Olvasókör — jelentősége egyházi és politikai szempontokon felülemelkedve. Itt lett a kör a város nemzeti érzelmi lakosságának mártíregyesületévé!

A kommun bukása után a kör szűk helyiségeiben kezdenek a nép széles rétegei a nemzeti gondolat, a keresztény szellem intenciói felé megismerkedni és itt hangzanak el először a munkástömegek részére és részéről az első hazát ismerő, hazát fájlató, de Istenben bízó szónoklatok!

Hétől-hétre, hónapról-hónapra itt tör a munkásság lélekugráit a keresztény csoport irással, szóval a keresztény nemzeti gondolat ekéjével. Felekezeti különbség nélkül hangzanak itt el felolvasások, előadások, amelyeknek egy és mindig egy a tárgya; Isten és Hazát!

A későbbi építkezések, a megna-

gyobbulás is csak ezt a célt, ezt a nagy célt segítette elő: nagy tömegeket befogadni, hogy a keservesen, de lelkes elszánnal emelt falak a befogadottakat emlékeztessék a rombolás és építés folyamatára: Ők romboltak, mi építettünk.

Salgótarjánnak meg kell állania ma egy órára ennél a jubileumnál. Meg kell állania annak a városnak és annak a társadalomnak, amely ugyanugy a rombolás szellemét érezte maga fölött, a vörös májusok rajongóinak idején s amely e fejlődés és építés korszakát a nemzeti alapra való helyezkedés idején találta meg.

Szeretet és elismerés annak a lelkes gárdának, amely e kört a nemzeti gondolat szolgálatában az utolsó tíz év alatt vezette! Hála, mert hisz városunk utolsó éveiben alig lehetett társadalmi megmozdulást elképzelni, amely ha nagyobbra volt méretezve, ne a kör falai között folyt volna le! Fényes hangversenyek vagy egyszerű szarnypróbatások voltak is azok, ez a kör, ennek a körnek a levegője rányomta bélyegét, a keresztény, nemzeti bélyeget mindenre és mindenre!

Ez a kör, ennek a körnek a szelme ma már ott van mindenütt, ahol a nemzeti érzés fellángol Salgótarjánban, ahol keresztény alázattal hajt terdet, de büszkén emel föl a hitében bízó öntudat. S így van az jó, így is kell lennie, mert ezért is épült a kör épülete, hogy mementó legyen az igaznak és hamisnak számára, hogy féljenek falaitól a rombolók és gyújtogatók, de vára legyen a békességnek és az igaz salgótarjániaknak!

Sz. I.

Mit értünk el Párisban?

Vége meg történt a várva-várt nagy esemény. Párisban aláírták az egyezményt, még pedig anélkül, hogy jogainkból bármit is feladtunk s Hágában elért elvi egyezményekből engedünk volna. A magyar közvélemény természetesen kíváncsi, hogy mik is tették ki a párisi tárgyalások anyagát s mi az, amit elértünk. Erre vonatkozólag értékes utmutatásul szolgál Korányi Frigyes bárónak, a párisi delegáció vezetőjének nyilatkozata, aki hét pontban összegezi a párisi tárgyalások során létrejött meg egyezés merítumát.

Megállapítja először, hogy 1944 után egy fillérrel sem fizetünk többet, mint amennyit Hágában meg egyeztünk. Ugyancsak visszanyeri a hági meg egyezés értelmében Magyarországi pénzügyi függetlenségét. Nem változott meg az optánoknak járó kártérítés összege sem, mert amennyivel kevesebb a most megállapított alap, a kontemplált 310 millió aranykoronánál, az az érdekeltet kényszerben megkapják. Az agrárkassza pénzügyi alapja szilárdabb lett azáltal, hogy a nagyhatalmak egyrészt beutlják a javára a teljes bolgár jóvátételi fizetést s ezenfelül Olaszországi és Franciaország a sajátjukból meg kb. 13 millió aranykoronát kitévő külön tartalmú létesítenek. Megszűnt a hitelező hatalmaknak a trianoni szerződés 180-ik szá-

„A MUNKA TÁRCAJA”

KÖLTEMÉNYEK.

Irta: Visnovszky Rezső.

Hiába volt minden.

En sohasem akartam mást
Csak egy kis aratást
Almaimnak sok magvától.

De nem akarta az Isten,
Hiába volt minden
Tavaszi, őszi magvetés.

En már nem fogok aratni,
Meg fogok maradni
Meddő álmok árnyánál.

Nekem csak egy vágyam van már:
Megvert álmaimnál
Könnyezzen senki se álljon.

En magamnak voltam rokon
Es sápadt homlokom
Hiába csókolád, Édes...

Bölcsességem már megérett:
Ez a földi élet
Csak gonosz emlékek polca.

En már nem fogok aratni,
Megfogok maradni
Meddő álmok árnyánál...

Egy éjszaka története.

— Görög ének —

Már az alkony is ölmösürke volt.
Mint sárga lepke bukkolt le a nap,
A felhők, mint gyászos bárkák usztak
S fekete lett minden az ég alatt.

En, bolygó faun, szállást kerestem,
Szállást e bunál feketébb helyen,
Sátort akartam verni, — hiába,
Nam kaphattott szállást a szerelem.

Akkor este az éj harmatát
Szemből rabolta ki a bánat,
Mert bezáródott az aranyajtó
S nem tudtam sátrat verni tenálad.

Reggel piros-selymes virágok közt
Meghalt reményként álltál a kertben:
A nap véres volt, mert éjszakát ölt,
S egy faun keserűn sírt a berekben.

Egy perc.

Ez a perc öreg, vén idők
Kicsiny unokája;
Mire elmondom a verset
Ellúnik örökre
Es vissza senki sem várja.

E perc a végtelenbe tér,
A Nirvánába hull;
E percben is szeretsz,
Mert elszáll s fájni fog,
Fájni kimondhatatlanul.

Szobor.

Ha köbe vésett szobor lennél
S mint most lehullottól, oly fehér,
S egy világ szerelme virasztna
Melletted, köztüv Bajadér,
Ha ezer szerelmes ajk szólna:
„Szeretlek, szeretlek, légy enyém!”
O, szétfoszlana minden remény,
Mert köbe zárták a te szavad

Megszólaltatni csak az tudna téged,
Ki azt mondaná: „Láttam szobott
[ennél]”

E szavakra, mert hiunak születél.
Ha szobor is vagy, meglevelednél.

Örök kut.

Ember, mikor megszületsz, — sirsz,
Anyád pólyába takar, — sirsz,
Ha eltörök játékom, — sirsz,
Majd elesel a jégen — sirsz,
Az iskola is gyötör, — sirsz,
Kenyért verekzel és — sirsz,
Megal az édes anyád — sirsz,
Megal az édes apád — sirsz,
Megal a gyermeked és — sirsz,
Megal a drága hitves — sirsz,
Arván fekszel az ágyon — sirsz,
Sirsz, csak sirsz ezen a földön
Mert bánat követ kirakott
Minden meggyéje és utja;
Ember, aki két szemünk:
A könnyeknek örök kutja,

Millió
meg millió ember

hord a világ minden részén. Év-
ről-évre PALMA-gumisarkot.
Akkor a korral haladnak, nem jár-
nak már borsarkon. Az okosak
és a haladás barátai mind ruga-
mcs PALMA-sarkon járnak.

A PALMA-sarkok jóátmeny
mindon gyalogjáró számára,
hisze a jobb tart a legjob-
b bérrel és mindenki, gazdag és
szegény egyaránt olosón meg-
vásárolhatja.

Önök is meg kellene pró-
bálni, amit az egész világon az
emberek milliói jónak és céla-
vezetőnek találnak.

Szerelessen fel cipőszávéval
még ma a jó PALMA-sarkot!

Hálás lesz ezért a tanácsért!

PALMA
KAUKSUK SÁRKOK

kaszában foglalt elvi külön zálogjoga s
ami még ennél is fontosabb a csehek
ellen zárolt, de még ki nem sajátított
200 ezer magyar föld birtokból száz-
ezer holdat a csehek visszaadnak, száz-
ezer holdat pedig csak egy sajátíthatnak
ki, hogy ha a kisajátítást szenvedők az
agrarkasszából meghajpák a megváltási
árát. Kizártuk továbbá a csehekkel való
további minden viszály anyagát azzal,
hogy határozott kategóriákat állapítottunk
meg arravonatközlő, hogy a jövőben
még milyen kisajátítható birtokokra te-
hetők rá a csehek a kezüket, — persze
megfelelő kártalanítás mellett — és mek-
kora kiterjedésben.

Nyilvánvaló, hogy e megállapodás-
ok ismerete után senkisék beszélhet a
magyar kormány párisi vereségéről. Azok
az ellenzéki körök, amelyek oly buzga-
lommal igyekeztek az elmúlt hetek során
a gyűlölet lángját szítani és a kormány
szégyenletes párisi kudarcáról beszéltek,
nyilván most már el fognak hallgatni.
Ma a nyilvánosságra jutott megegyezés
szövegére támaszkodva, a kormány minde-
nyféle gyanúsításnak elejét veheti és
mindenféle támadást visszaverhet. Ha
egy diplomáciai tárgyalás hossza nyul-
lik, ez még nem jelent vereséget, mint
ahogy Páris is igazolta ezt a tényt. Nem
kis dolgokról folyt Párisban a vita s a
magyar kormány akkor hibázott volna,
ha türelmet veszne, az idegek kimerül-
tése, vagy akármi más ok folytán köny-
nyelmű egyezményt kötött volna, hogy
csak legyen az egész nyomasztó
helyzetnek. Nem így történt, s hogy nem
így történt, éppen ezért illeti meg a ma-
gyar kormányt köszönet az elért ered-
ményekért az egész magyar nemzet re-
széről, elsősorban pedig a párisi tárgya-
lások személyes vezetőjét, Korányi Fri-
gyes bárót, aki hosszú hetek alatt éjt
napot összetelve az anyag tökéletes isme-
retével hadakozott koncentrikus támadás-
ok pergőtűze közepette a mi igazu-
gért. Munkáját siker koronázta és siker
koronázta azt a kitaratást is, amelyre a
magyar kormány elszánta magát. Remél-
jük, hogy Korányi Frigyes báró szavai
valóra valnak s a most megkötött párisi
egyezménynek Magyarország történelmé-
ben egy új és boldogabb korszak veszi
kezdét.

Tavaszi verőben.

Irtá és az egriek estjén a Kath. Körben
felolvasta: **Cholnoky Márta.**
Kiáltam a déli verőre
És nagy pohárral ittam a Napot.
A szivem ez a csukott tulipán
Kinyílt a Napon és kacagott.
És kacagott a szemem és a szám
És minden idegem szívta a napot.
Ezek a buja sugárkévek
A lelkem partját is elérték
S a lelkem is dalolni kezdett.
Éreztem, hogy az ereimben
Vad ritmusokban harsan fel a vér,
S ez az őrtő sugárterg
Piros tulipánzavimér.

Dalolt, dalolt, dalolt a vér...
És minden izomom megfeszült,
Titáni erők tomboltak bennem,
Hát mégis, mégis nékem is
Szabad egyszer erősnek lennem!
Hajoljon rám vig Naplegény
Hogy ne legyek többé csokszegény,
S csokoljón halálra ez a bolond
Hetyke, csalfa sugárkobold
Hisz megfújták a Tavasz-trombitákat,
És minden csók már megfogant,
Tavaszi! részeg hangokat
Muzsikál köröttem a szél,
És minden alvó ébren él,
És minden bánat kivrágzik,
Tavasz-suhanc most trombitázik
S az én verem is muzsikál:
Hej nincs Halál, hej nincs Halál!

Hírek és különfélek

Eljegyzés. Gescheit Jenő Salgó-
tarján és Komin Selma Deutschkreutz
(Burgenland) jegyesek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon
ismerőseinknek, kik felejtethetetlen nóm,
édes jó anyánaknak elhunyt alkalmával
részvétükkel mélységes fájdalomukat nyi-
tították ezután mondván hálás köszö-
net Vrana J. és gyermekei.

Gyula diák városunkban. A R.
K. Olv. Kör 30 éves jubileumi ün-
nepségének díszelőadásán ma szombat
este Gyula diák is megjelenik az általa
írt darab előadásán. — Másnap (vasár-
nap) d. u. 3 órakor díszközgyűlés ugyan-
cso a Kath. Körben, melyen úgy a ta-
gokat, mint az érdeklődőket szívesen
látja az Elnökség.

Turisták. Osztályunk f. évi rendes
közgyűlést május 11-én d. e. 10 ó. tartjuk
meg a Karancson. Indulás reggel 7 óra
21 perckor vonattal a főtérről, melyre
t. tagjainkat tisztelettel meghívjuk.
Ugyanez alkalommal tartja központunk
vándorgyűlést is a Karancson, miertis a
teljes számban való megjelenést kér az
Elnökség.

Halálós szerencsétlenség. Szer-
dán d. e. fel 10 órakor nagy robbanás
rádátolta meg a levegőt. A Hirsch-gyár
egyik alacsony nyomású legártálya va-
lahol levegőt kaphatott s óriási detoná-
cióval felrobbant. A sürített levegővel
telt tartály közelében csak kevesen tar-
tózokdakt, mert az öntés még nem kez-
dődött meg, így is súlyos szerencsétlen-
ség történt, amennyiben Nagy Pál 54
éves ember, a bányakórházba való szál-
lítás közben meghalt. Papp Gyula és Lip-
ták Pál súlyosan, többen kevésbé súlyosan
megsebesültek. A vizsgálat folyik.

A lakbérosztályba sorozás
kérdése egyelőre megoldást nyert. Vá-
rosunk f. évi május hó 1-től kezdve
az eddigi ötödik lakbérosztályból a ne-
gyedikbe sorozottak. — Hosszu éveken
keresztül eredménytelenül szorgalmazták
közalkalmazottaink a revíziót s ma már
úgy látszik, hogy a karácsonyi meglep-
tésnek sokszor beigért lakbérosztály re-

H
E
HELLER ujdonság
E
R
D
E
BÁRSAJT DERBY
B
Y

vizio végleg dugába dől. Azonban a vá-
gyakozók reményét kerületünk ország-
gyűlési képviselője állandóan táplálta és
polgármesterünk gyakorta hozta a biz-
tató értesítéseket, melyek annyi tisztvi-
selő családban kellettek bizakodást. Végre
a két évtizedet meghaladó stagnálás meg-
tört s ha az eredmény nem is várako-
zatosan felül sikerült, mert legelőbb a
harmadik lakbérosztályba sorozásra szá-
mitottak, — de meghozta a kézzelfogható
javulást, mely etérén átlag 15 százalékos
kedvezőbb helyzetet teremtett. Képzel-
jük csak el, ha pártfogóink nincsennek
és számunkra a revízió semmi változást
nem hoz: — maradt volna minden a
régi és legalább is egy újabb évtizedig
reménykedhettek volna úgy, mint igen.
Azonban másodszor történt s mert igen
sok családnak szerzett megnyugvást, ré-
szünkön is halálra köszöntük a si-
kert kiharcoló pártfogóinkat Dr. Sztra-
nyavszky Sándor államtitkárt s gratulá-
lunk az érdekelteknek.

Étvágytalanságnál, rossz gyom-
ornál, bélrekedésnél, renyhe emésztés-
nél, anyagcsere zavaroknál, csalánkiütés-
nél és bőrvizketésnél a természetes **Ferenc
József** keserűviz rendbehozza a
gyomor és a belek működését s megsza-
badítja a testet a felgyülemlett rothadó
anyagoktól.

Ha **juniusban** akar vizsgálni, ha-
ládéktalanul jelentkeztek a

Walter Magántanfolyam

levelező oktatására.

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51. V. 2.

Meghívó. A Magyar Földrajzi
Társaság Didaktikai Szakosztálya Salgó-
tarjánban 1930. május 4-én és 5-én (va-
sárnap és hétfőn) vándorgyűlést tart,
amelyre a földrajz tanárait, valamint a
tanügyi barátaikat és az érdeklődő közön-
séget tisztelettel meghívjuk. Bátor Pál
áll. realiskolai tanár titkár. Dr. Vargha
György áll. középisk. szakfelügyelő a
Didaktikai szakosztály elnöke. Vándor-
gyűlés: 4-én, d. e. fel 11 ó. kor az acélgyári
el. iskolában. 1) Vargha György dr. elnök
megnyitja: A részletes térkép és az iskola.
2) Dornyay Béla dr. realgimn. tanár:
Salgótarján földrajza. 3) Gerő János bá-
nyalomérnök: A salgótarjáni szénme-
dőzet földtani viszonyai. 4) Röder Alf-
red acélgyári el. isk. tan.: Salgótarján
tanítása az el. iskolában. D. u. fel 2 ó. fo-
gaskerekűvel Salgo—Somoskőre. Vendé-
geket szívesen látunk.

A Hirsch-gyári Olvasókör mü-
kedvelő gárdája mult hó 26-án, szomba-
ton este Abraham Pál „Az utolsó Vere-
bélyi lány” című operettjét adta elő sa-
ját helyiségében nagy sikerrel és telt ház
mellett. A műkedvelő gárda tagjai ezen
előadásukkal ismét kitűnő játszó kép-
ességükről tettek tanulságot. A szereplők
mindegyike annyira tökéletes volt a sa-
ját szerepében, hogy nehéz lenne meg-
állapítani, hogy ki volt jobb. Mégis meg-
 kell említenünk Fekete Pál, Vass Gábor,
Tóth János, Majher M. és Verseghegy Fe-
rencet, mint a műkedvelő gárda legfeli-
lisabb tagjait a hölgy szereplők közül
Gavaly Hermin, Borsos Gitta, Mayer
Gy. né és Gézi Böszöki, akiknek orosz-
lan részük volt a darab sikerében és a
nagy számú közönség, gyakran hálás taps-
sal jutalmazta játékukat. Külön kell meg-
emlékeznünk a gárda legfiatalabb hölgy

szereplőjéről a 10 éves Mayer Manciká-
ról, akinek első színpadi szereplése a
közönség köréből óriási tetszést váltott
ki és nagy remények fűzhetők hozzá.
Az előadást nagy hozzájárulással és agili-
tással Egner Rezső rendezte. A zenei
kíséretet ugyancsak a Hirsch-gyári Ol-
vasókör házi zenekara szolgáltatta Vile-
zsál Antal karnagy vezénylete mellett és
a sikerhez nagy mértékben járult hozzá.
Az előadást tánc követte, mely a kora
reggeli órákig tartott a közönségnek az
előadás szűle derűs jókedve mellett.
Meg kell emlékeznünk még az Olvasó-
kör elnökségéről, mely a darab színre-
hozása s propagálása terjén fejtett ki
igen értékes munkát.

Kevés a vasuti átjáró. Közi-
mert dolog, hogy szükségünkből épült vá-
rosunk fejlődését nagyon gátolja a vasu-
tvonal, ami a várost magabazáról völgyet
két részre szeli: keleti és nyugati város-
részekre. Minthogy a vasutnak az áthe-
lyezéséről ma már alig lehet szó, a vá-
ros vezetősége több új átjáró létesítésé-
vel igyekezett a forgalmat a két város-
rész között könnyíteni. Nagy szolgáltatást
tesznek az uszoda mellett, a zagytara-
kodói alsó átjárók és a Széna-téri so-
rompós átjárók. Ettől lefelé azonban ba-
jak vannak. A legfogalmasabb, úgyneve-
zett vadász vasuti sorompó minden fel-
őrában elzárja rövidebb- hosszabb időre
az utat, ami különösen vásárok alkalmá-
val okoz közlekedési zavarokat. Régi
közívánás, hogy ittene legalább a gya-
log forgalmat kellene egy pályatest fel-
letti átjáróhíd építésével akadálytalan-
tenni. Nagy szükség volna továbbá egy
vasuti átjáróra a bányatelep és új va-
sártér között, amit véleményünk szerint
az uszoda mellett átjáró mintájára a
Tarján-patak vasuti hídja által aránylag
kis költséggel ki lehetne építeni, ami ál-
tal a vadászorompó kocsi és gyalogfor-
galma is megoszlaná. A városi költségve-
tésben ezekről a létesítményekről nincs
szó, mégis reméljük, hogy a város kép-
viselete a közeljövőben fedezetet talál
ezekre a fontos építkezésekre is.

†
Barthó Rezső városi hivatalnok
mint férj, Szlovik Gusztáv és Gusztá-
vné, mint szülők fájdalommal
jelentik, hogy neje, illetve gyerme-
kük sz. Szlovik Erzsébet május 1-én
23 éves korában hosszú betegség
után visszaadta lelkét teremőjének.
Drága halottunk földi maradvá-
nyait május 3-án d. u. 4 órakor
fogjuk a Károlykai gyászházba
temetni a r. k. egyház szertartása
szerint.

Megrendült lélekkel, de a feltá-
madásban való hittel imádkozunk
örök nyugalmaért.

Erős, veréb, kövér emberek
számára a természetes **Ferenc József**
keserűviz naponként való ivása a legkis-
sebb erőlködés nélkül könnyű és rendes
bélműködést biztosít. Számos szakorvosi
jelentés bizonyítja, hogy a **Ferenc Józ-
sef** viz szív- és idegbajosoknak, vese-
és cukorbetegeknek, valamint köszvény-
ben és csuszban szenvedőknek is nagyon
jó tesz, s ezért méltán megérdemli a
legmelegebb ajánlást. Kapható gyógyszer-
tárakban, drogériákban és fűszerüzle-
tekben.

KICSERÉLJÜK
elavult telepes készülékét
új típusu hálózati rádióra
STANDARD VILAMOSSÁGI R-T.
Forduljon rádiókereskedőjéhez.

A TÖKE ÉS A MUNKÁS.

— BUDAY DEZSŐ beszéde a képviselőházban. —

Buday Dezső: Igen t. Képviselőház! 1920-ban alkották meg a párizsi környeki béket és a versailles-i békeszerződésben mintha a győztes államok is arra a belátásra jutottak volna, hogy ebben a háborúban nincsenek elítélve az ügyek, hogy ezt a háborút (halljuk! Halljuk.) olyan gazdasági depresszió fogja követni a győztes és legyőzött államokban egyaránt, hogy maguk a versaillesi szerződésben egy külön fejezetet szenteltek a munkáskérdésnek és a XIII. részben ez a szerződés a munkabérmínimumok megállapítása tekintetében egy impulzust adott, amely impulzus továbbfejlesztésére a genfi munkaügyi nemzetközi fórumnak adott fel egy leckeit, amelynek tulajdonképpen célja és rendeltetése az lett volna, hogy európai hangulatot teremtsen a nemzetközi fórum a nemzetek törvényhozásában olyan értelemben, hogy a munkások bérkérdésében minden nemzet a maga törvényhozásában alkosson törvényeket, amelyek a munkások megélhetését biztosítják.

(Az előző szöveget Czettler Jenő foglalja le.)

A világháború felidézéséért, amely annyi hullámot ver fel, a felelősség megállapításánál a monarchákat vadolták elsősorban, de ma a történelmi látásmód jól tudjuk, hogy ezt a világháborút gazdasági okokból tervezték és kezdeményezték és hogy ennek az egésznek kezdeményezésében a latinát tulajdonképpen öt ember indította meg: két orosz, két francia és egy angol. A francia Delcassé és Poincaré, az orosz Izvolszky és Szaszanov és az angol Grey voltak azok akik ennek a világháborúnak egész koncepcióját létesítették és amelybe beragadtak egész Európát. Mindenki tudja és érzí, hogy mi volt az alapja ennek a világháborúnak. Eltekintve a francia presztízs-kérdéstől, az iparosállamok vitáit illt harcot a gazdasági piacokért, Anglia Németországgal szemben, általában az erős ipari államok egymással szemben, hogy magukhoz ragadják a szupremáciát, mely szupremácia mögött ott volt a feltehetően létállító kérdés, hogy a munkáskérdés megoldása tekintetében minden állam el akart követni minden lehetőséget, hogy ettől a nehéz problémától mentesítse magát.

A genfi egyezmény utasítja Európának ugyiszlóval valamennyi törvényhozását arra, hogy foglalkozzék a munkabérmínimumok kérdésével. (Zaj.) — Előzők csenget.) Maga az egyezmény és az egyezményben foglalt rendelkezések tulajdonképpen csak akadémikus, csak teoretikus értékek, mert hiszen szankcióval nem bírnak. Ha azonban ennek az egyezménynek, — hogy úgy mondjam — jó tanácsát az egyes nemzeti törvényhozások megfogadják, akkor ennek alapján létesülhet olyan megállapodás, olyan törvényalkotás, amely már szankciókkal is rendelkezik és amelynek nyomán a munkabérmínimum kérdése megfelelően elintézhető lesz.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy az a törvénytervezet, amelyet 1928-ban a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Genfben megalkotott és amely ez idő szerint becikkelyezett végett tárgyalás alatt áll, teljes két esztendő igényelt arra, hogy a bürokráciának retortáin keresztül idekerüljön. Igen lehangoló, hogy egy ilyen eminens kérdésben, mint a munkabéreké, ilyen nehezen és ilyen hosszadalmasan lehet törvényalkotáshoz jutni. Nekem az a meggyőződésem, — mert hiszen a felszólalásokban nem volt eltérés a tekintetben, hogy ennek az egyezménynek becikkelyezését valamennyien elfogadjuk — hogy maga ez a becikkelyezés nem jelent semmit. Csupán egy obligató jelent reánk nézve, hogy ennek alapján erkölcsileg is kötelezve vagyunk egy olyan törvényalkotásra, mely a dolgok lényegét intézi el. A genfi egyezmény ugyanis csak forma, a lényeggel meg adósak maradtunk elsősorban mi, Magyarország. Mert amíg a liberális gazdasági rendben a vagyon védelmére az egyik törvényt alkottuk a másik után, addig ugyanebben az időszakban a szociális törvényalkotás tekintetében adósak maradtunk a munkásokkal szemben és most ennek az adósságnak törlesztéséről van szó. Ez annyival is inkább sürgős, mert a minimális munkabérek mellett, még egy sokkal rosszabb körülmény is jelentkezik, tudniillik a munkanélküliség, s amikor mi minimális munkabérekéről tárgyalunk, nem szabad elfelejtenünk, hogy e mellett jelentkezik még egy sokkal nagyobb probléma, a munkanélküliség kérdése. Ezek mindmegannyi tartozásai a törvényhozásnak a munkásokkal szemben és szükség van mindazoknak a mulasztásoknak pótlására, mindazoknak az intézkedéseknek megvalósítására, amelyek a liberális gazdasági rend ötvenesztendői tejhatalmu uralma alatt nem tartott kötelességének megtenni. Itt vannak azok a kódexek, a Csemegi-kódexről kezdve és folytatva mindazon a kódexeken, amelyek a vagyon biztosítását célozták, ezekben nem jelentkezik azok a szociális intézkedések, amelyek a munkások emínséért, a munkások létérdekéért lettek volna hivatva szolgálni. Meg abban a Csemegi-kódexben, hogy esztendőit kap a pajkos inasgárd, mert egy kalap cseresznyét nyí, addig ugyanabban a kódexben nem foglaltatik olyan rendelkezés, hogy a falusi árendás, aki egész vidéket elszegényít, vajjon hova kerüljön. Az a kódex, amely a kis bűnözőket sorjában összefogja és súlyosan bünteti, nem tartalmaz rendelkezéseket a lelkiellen uszóra ellen, amelyek védikelet döntött szegénységre. Itt van az ideje annak, hogy végre olyan törvényeket alkossunk, amelyek a szegény nép javára és a munkáknép bérének megemlézésére és biztosítására szolgálnak. (Helyeslés.)

Szinte elcsúszó adatok azok, amelyeket a hivatalos statisztika tár fel ebben a tekintetben. Az általános munkások között 80 fillér napi bért dolgozik 86%-a. A 80 filléres napi bérrel találkoztunk meg a rettenetesen nehéz bányamunkánál is. Sínté hitetlen, hogy a bányamunkásoknak a bányászok, akik bányában munkásokat dolgoztak 80 fillér napi bért, mert a hivatalos statisztika feltünteti, hogy a bányamunkások között is van 17%-a, akik kénytelenek 80 fillér napi bért dolgozni. A napi bérnek 80 fillér és 160 pengő közötti spáciumban az általános munkások közül 78%-a van foglalkoztatva, a bányamunkások között 36%-a. 160—240 pengőért dolgozik naponta — nem órábér — a munkásoknak 173%-a, a bányászoknak 53%-a. 340 pengőtől 320 pengőig emelkedő napi bér van az általános munkások közül 167%-nak, a bányászok közül 88%-nak; 320 pengőtől 4 pengőig terjedő keresetű a munkásoknak 118, a bányászoknak pedig 121%-a; 4 pengőtől 480 pengőig 89 munkás, 207%-a bányász, 480 pengőtől 560 pengőig az általános munkások közül már csak 76, a bányászok közül 144%-a szerepel, 560 pengő fölül az általános munkásokból keres 213, a bányászok közül 33%-a.

Matta (Árpád): Tessék megmondani, hogy a mezőgazdasági munkások ebben a statisztikában nincsenek benne! Beszédem folyamán rá fogok erre térni. Talán itt mindjárt elmondhatom, hogy ha lehetséges volt a mezőgazdasági munkások tekintetében törvényt alkotni 1923-ban, amely törvény a mezőgazdasági minimális munkabérek tekintetében intézkedik, akkor nem látok akadályt abban a tekintetben sem, hogy ilyen intézkedés az ipari munkásságra vonatkozóan bekövetkezzék. Amig ugyanis a mezőgazdasági válsággal kapcsolatban nem egy esetben konkrét adatok alapján nyert beigazolást, hogy a mezőgazdasági művelés már nem rentális, addig nem lehet ugyanazt mondani az ipari vonatkozásban.

Ezek a kérdések egészen különösen alakulnak az ipari vonatkozásban. Amikor általános a panasz, akkor egy részvénytársasági formában működő nagyvállalatok — mert rendszerint ebben a formában működik a könnyebb adóterhek viselése

miatt — zárszámadásaiban bejelentéseket tesz. Kezembem van egy vezérigazgatónak, aki egyezsersmind annak a részvénytársaságnak alelnöke, jelentése, melyet az igazgatóságban tesz s amely jelentésben kétségbeesve panaszkodik, hogy az ország közgazdasági állapota megdöbbentően súlyos, itt túlköltsékes van, az adminisztráció tele van bajjal, s ezt a túldimenzionált állami intézmények és a hozzáemértés hozták létre, s ezek állják utját a magángazdaság konszolidációjának.

Igy panaszkodik ez a vezérigazgató ur és közben megállapítja, hogy ennek ellenére az intézménynek szilárd, de mégis bölcs örelátásból már most meg kell tenni a preventív intézkedéseket; a prevenció abból áll, hogy egyelőre 15 alkalmazottat fogunk elbocsátani, miattal havonta 2900 pengőért megkalkulhatunk. Tizenöt alkalmazottat, akik 200 pengőnél kevesebb havi fizetést kapnak; mert csak így jön ki a 2900 pengő. Panaszkodása során elmondja, hogy annak ellenére, hogy minden milyen rosszul megy és el kell bocsátani a tisztviselőket, a 30 millió pengő alapítólásból dolgozott vállalat intern mérlege szerint 6 millió pengő tiszta hasznot nyert, vagyis 20%-ra dolgozott. Amikor pedig az extern, a külső mérlegről beszél, bevallja, hogy még így is 35 millió pengő hasznot mutat ki. (Mozgás a jobboldalon.)

Ezt a hasznot a következőképpen osztja el. Osztaléokra ad 9%-ot, tehát ez a nagyon rosszul menő üzlet, amely kell, hogy földönfutóvá tegyen 200 pengőn aluli fizetéssel bíró családokat, ad 9%-ot. Ad a 9 igazgatósági tagnak tantám fejenként 20.000 pengőt, vagyis 180.000 pengőt, a végrehajtó bizottsági tagnak fejenként külön 30.000 pengőt, vagyis 90.000 pengőt, az alelnöknek 40.000 pengőt, az alelnöknek 30.000 pengőt, 5 felügyelőbizottsági tagnak 10.000 pengőt, a tisztviselő nyugdíjintézetére 20.000 pengőt, a vezérigazgatónak pedig a remunérációjára 60.000 pengőt, de emellett külön az igazgatósági tagjáért 20.000 pengőt, a végrehajtóbizottsági tagjáért 30.000 pengőt is. **(János Győző):** Nem reány ez? Hihetetlen! — **(Propper Sándor):** Meg még ennél cifrább is! — **(Zaj.)** És hogy jótékonynak lássék, jótékonyagra ad a vállalat 2000 pengőt. **(Zaj.)** Annak a vezérigazgató urnak, aki panaszkodik a rossz gazdasági helyzetéről és aki elbocsát 200 pengőn aluli fizetéssel bíró tisztviselőket, a fizetése kumulálva: fizetés 60.000, szindikátusi részesedése 50.000, igazgatósági tagsági díj 20.000, végrehajtóbizottsági tagsági díj 30.000, alelnöki tisztelet díj 30.000, a remunéráció 60.000, részvények utáni osztalék 18.000 pengő. Ez az igazgató ur tehát, aki 2900 pengő havi fizetés miatt földönfutóvá tesz 15 családot, nem restel felvenni 268.000 pengő évi díjazását. **(János Győző):** Micsoda társaság ez? Ilyen hitetlen lelkiismeretlenség, ilyen lelketlenség mellett ne csodálkozzunk, ha valamennyien reklamáljuk az egész gazdasági élet reorganizálását. (Úgy van! Úgy van! a bal és a szélső jobboldalon.) Fenn nem tartható a részvénytársasági formában működő vállalatok által egyes emberek vagyonát is alkotó jövedelmek ilyen módon való eltérőzítése. De nemcsak tekozlás foglaltatik ebben, hanem az emberszeretnek még halvány nyoma sincs benne, amikor ez a részvénytársaság ilyen kedvező körülmény között is földönfutóvá teszi a tisztviselőket és a munkásoknak egész se regét. (Folytonos mozgás és zaj a Ház minden oldalán.)

Az a bizonyos racionalizálás nem egyéb, mint megdrágítása az életünknek, nem egyéb, mint emberek kényerének elvétele. Erről a racionalizáláslról lehet nagyipari államokban szó, ahol nincsenek felesleges emberek, ahol a munka felkínálása nem olyan nagymértékű, mint nálunk, de nálunk, ahol minden jelentkező munkaalakomra ezren vannak, ilyen helyen a racionalizálással lelketlen emberek élnek. (Úgy van! Úgy van!)

Ebben a kérdésben, amelyet idehozni bátor voltam megnyilatkozni az a

körülmény is, hogy megítélésem szerint, ha megfelelő gazdasági rendben élünk, sem ez a nagy munkanélküliség nem volna, sem nem volna ilyen hérczés, amelyet szégyenszemre kellett felemlítenem, hogy napi 80 fillértől kezdve alig 5 pengő jut a legkiválóbb, a legjobb, a szakmunkásoknak, s ezen páriák mellett százan és ezren vannak havi 40—50 pengő, tehát heti 10—12 pengőval bírel, akik napi 10—12 órai munkával keresik kényerüket, főleg a textiliparban. Maguk az úgynevezett Gyos-zhoz tartozó érdekeltségek is statisztikával szolgálnak. Bizonyára ez a statisztika nem azt akarja mondani, hogy a Gyos-z nem teljesíti a kötelességét, mégis hogyan néz ki ez a statisztika, ahogyan azt maga a Gyos-z előadja? Azt mondja, hogy a gépiparban a napi munkabér átlag 438 pengő, a faiparban 368 pengő, — ezek szakmunkások, így méltótlanságok venni. — a textiliparban pedig 302 pengő. A saját maguk bevallása szerint olyan bérézt adnak, amely bérézt az élelmiszer nem nyújt elegendő fedezetet. A munkás megélhetése nem jelenti azt a megélhetést, amely husevéssel és egybeekkel kapcsolatos, hanem jelenti a legszerényebb és a mellőzhetetlenül szükséges élelmiszereknek a fogyasztását. A munkabér erre sem elegendő, mert szintén a hivatalos statisztika mutatja ki, hogy egy átlagos munkáscsalád heti minimális szükséglete 73 pengő. Ha ezt redukálom három tagú családra, — mert hiszen a többség talán mégis három tagú család, — akkor még mindig 60 pengő heti mellőzhetetlen szükséglet van itt. Ezzel szemben a jövődend kezdődik 10—12 pengővel, és jó kereset az, ha elfogadom a gépiparban a Gyos-z által kimutatott 25 pengő hetenként. Mellőztlanságok válaszolnak arra, hogyan képzelték el ilyen bérézt mellett, hogy a munkás nyugodtan folytassa munkáját? Ez teljesen lehetetlen. A munkásoknak ma a műhelyekben egyből sem beszélnek, mint arról a bérésről, ami visszahat a termelésre megásra is, mert amely műhelyben a munkások csak az önmaguk szerezésségét, szegénységét és nyomorát tárgyalják, ott a munkára nem jut elegendő idő, mert hiszen csak erről a témáról folyik a beszéd; a kapu előtt, a műhelyben egyebet nem tárgyalnak, mint, azt, hogy nem tudnak megélni, bár, amint kimutattam, a részvénytársaság, a nagy kapitalista megálhatná a fedezetet.

Egész gazdasági életünk, egész ipari életünk, tizenhárom szervezett banknak van a kezében. Ezek a bankok nem azt a mesterséges foltyatják, amelyre licenccaptak. Ha más szegény, egyszerű ember nem azt a mesterséget folytatja, amelyre engedélye van, ezért felelősségre vonják. A bankok a pénzületre, a pénzületre és a hitelre folyosítására a hitelügyek kielégítésére kaptak licenccapt. Azonban tökéletesen mellékes ez a foglalkozásuk, mert például Budapestten ötvenhárom iparvállalat van a kezükben. Nem törődnek azzal, hogy kielégítsék a hitelügyeket, mert a hitelügyek kielégítésénél a kamat a maga tényleges nagyságában jelentkezik. De amikor házakat, gépeket és minden egyebet szallítanak, ezekenél az áruknál 20—30—50 %-os haszon is bennefoglaltatik, anélkül, hogy itt uszorakamat megállapításáról lehetne szó.

Ezzel a gazdasággal külvá végezni kell, ezt tovább tűrni nem lehet. Lehetetlen, hogy — a magánulajdon sérelme nélkül — ne akadjon az országban annyi erő és hatalom, amely megfogja azoknak a kezét, akik a saját maguk kamatpolitikáit mindentől elvonatkozva akkor is keresztülröszakolják, amikor az embereknek nincs sem a mindennapi kenyere. A kamatpolitika szembehegyezkedik a kamatpolitikával. És amikor a kamat kényerrel kerül szembe, nem sok idő kell a tárgyalásra, hanem röviden és egyszerűen meg kell tenünk, amit Mussolini tett meg, amikor azt mondotta a Fiat-műveknek: Ti gazdagok vagytok és nem tűröm meg, hogy két percentnél nagyobb kamattal dolgozzatok. Olaszországban a

töket kötelezték arra, hogy kis kamat mellett folytassa a maga munkásságát és nem engedték meg az úgynevezett üzembredukciókat. Amely nagy gyárak és vállalatok a multban sok ezer munkást foglalkoztattak, azoknak ezer és ezer munkásért szerezte meg azt a nagy vagyont, amely birtokukban van. Ezek a gyárak ma nem utasíthatják el azokat, akiknek ezt a vagyont köszönhetik, azon a címen, hogy a gyártás ma nem fizeli ki magát. A rossz időben a készből is költeni kell. Minden háztartás tudja, hogy rossz időben a készből is költeni kell s nem olyan nagy szerencsétlenség, ha a mai nyomor mellett, amikor a munkanélküliség száma hihetetlen mértéket öltött, a gyár lejjebb megy az ő kamatpolitikájával. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Ezt a kamatpolitikát és a munkások kényerét egy időben a mai rossz gazdasági viszonyok között fenntartani nem lehet. Az egyiktől el kell tekinteni. Országos érdek, hogy köteleztessék a Gyoszt, a nagyvállalkozók és mindazok, akik a kamatpolitikát folytatják, hogy ettől a politikától elterjenek s számoljanak a munkanélküliséggel és a bérminimmummal.

Nagy tévedés azt hinni, hogy az állam és a főváros vagy a közületek egyedül meg tudják szüntetni, meg tudják oldani a munkanélküliség kérdését. Nem tudják megoldani. Az egész magángazdaságnak és a társadalomnak összefogása a becsületes és áldozatos összefogás vezet csak eredményre. (Helyeslés.)

A munkanélküliség kérdésében igen vigasztalan állapot van. Sajnos, még ma sem vagyunk abban a helyzetben, hogy végre konkrét statisztikával számolhassunk. Egészen komikus, amikor a munkanélküliség létszámát 1929. szeptemberben 22.000-ben állapítják meg. Ez a szám nem áll meg, mert hacsak a földmívelésügyi miniszter urat citálom, szembe kerül az általa feleltetett 250.000-re. Ő maga beismerte, hogy a mezőgazdasági munkások között, a kubikosok között summában 250.000 van munka nélkül. És ha veszem a szociáldemokrata szakszervezetek adatait és hozzáveszem a keresztényszocialista szakszervezetek adatait, akkor a következő számok adódnak. (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.)

A szociáldemokrata szakszervezethez tartozik 89.000 beszervezett munkás, a keresztényszocialistákhoz tartozik 54.000 beszervezett munkás, összesen tehát 144 ezer munkásról adnak számot a statisztikák, holott ismeretes, hogy Magyarországon 450.000—500.000 a munkások száma. En nem arra vagyok kíváncsi, hogy az ipari munkában hány ezer munkanélküli van, hanem általában kíváncsi vagyok arra, hogy az összes munkát keresők között, a magyar nép között hány ember van munkanélküli, ami a mai viszonyaink között azt jelenti, hogy kenyér nélkül. A földmívelésügyi miniszter ur 250.000-t tüntet fel, az ipari munkában az én kalkulálusom szerint 60.000 munkanélküli van, úgyhogy Magyarországon a jelenleg minimális számítás szerint 300.000 ember van munka nélkül. (Váry Albert) Valakinek össze kellene már egyszer írni a munkanélküliséget! Itt a sötétben tapogatódzunk ezekkel a számokkal és senki ezt a kérdést nem is meri. Pedig a baj meggyógyításához az kell, hogy végre autentikusan és pontosan lássuk, hogy tulajdonképpen hány munkanélküliről kell gondoskodni és

ezekről a munkanélküliekről való gondoskodás tekintetében mit bír meg az állam, mit bírnak meg a nagy közületek és mit kell okvetlenül a magániparnak és magángazdaságnak abszorbeálni.

Nem lehetetlen a megoldás. En csak erősebb kezet szeretnék ennek az országnak kormányzásában látni. (Ugy van! a balközépen.) amely ebben a kérdésben nem parafalásokat keres, hanem az emberek kényerének a megoldására megy.

A székesfőváros ellen itt nem egyszer a munkabér kérdésében elhangzottak kifogások és keveselték itt az igen t. felszólalók — mondjuk — a székesfőváros üzemeiben a bérezéseket. Egészen bizonyos, hogy a Beszkárt, amely ezidőszent Magyarországon a legjobb béreket adja, szintén nem ad olyan béreket, amelyekre azt lehetne mondani, hogy nagy bérek. Azt lehet mondani ezekre is, hogy a megélhetés tekintetében igazán csak az okvetlenül és mulhatatlanul szükséges bérek. A Beszkárt, az összes egyéb székesfővárosi üz. niekhez képest tiz százalékkal jobban bérez. A székesfővárosi üzemek, a gáz, víz, elektromos és egyéb üzemek 15 százalékkal jobban béreznek, mint a magániparban, úgyhogy a Beszkárt. 25 százalékkal jobban bérez, mint a magániparban felfalható bérezések.

Ezeket azért voltam bátor idehozni, hogy azzal a tévhittel szemben, amely elhangzott, hogy mi közületek, milyen rosszul és kilógásolható módon fizetünk, végre konkrét adatok alapját méltóztassanak tisztán látni ezt a kérdést. En a Beszkárt. bérezése nagyon szívesen vagyok hajlandó minimumnak elfogadni, viszont nagyon vigyázni kell, amikor a genfi egyezmény munkabérminimumok megállapításáról beszél, hogy ezeket valamiképpen át ne fordítsuk munkabérmaximumokká. Mert ha valahol a közületek elfogadják a genfi egyezménynek azt a feltételezését, hogy itt a munkabérminimumok megállapításának és itt a létminimum alapján a munkabérminimum bizonyos összegben fixiroztatik, nagy szerencsétlenség lenne, ha a magángazdasági élet ezeket a minimumokat mint maximumokat kezelne. E fölé kell emelkedni és nem ezt kell felső határként elfogadni.

A töke a maga megvédésére mindenféle rendszerhez fordul. Kitalálta a kartelleket a maga megvédésére és most legújabbban a Bedaux-féle rendszert is kitalálta. A Bedaux-rendszer sem egyéb, mint minél kevesebb munkás alkalmazása minél kisebb bér mellett. Ezt a rendszert lelkiismeretlenség a mi viszonyaink között forszírozni és mindenképpen arra törekedni, hogy a gyárak ebben a rendszerben találják meg a maguk existenciáját. Kimutattam, hogy megvan az existenciájuk és egészen bizonyos, hogy kartellekkel, racionalizálással és Bedaux-rendszerrel nem lehet a munkanélküliség kérdésében egy tapodtat sem előrehaladni. (Ugy van! Ugy van!) Ezeket a rendszereket megcsinálhatják a nagy ipari emporiumokban, de nem csinálhatjuk meg ebben a mezőgazdasági államban, ahol egyébként is ijesztő méreteket öltött a munkanélküliség.

1923-ban már belátásra jutott a törvényhozás olyan értelemben, hogy a mezőgazdasági munkások megélhetését létminimumhoz kötötte és egy igen szociális, igen helyes törvényben a mező-

gazdasági munkások védelmére ment. Megitélésem szerint a genfi egyezményt be fogjuk cikelyezni, hiszen valamennyi felszólaló a becikkelyezés és a törvényhozás olyan intézkedése mellett foglalt állást, hogy ez törvény erejűvé váljék, e mellett azonban valamennyien hangoztatuk, hogy ezt követnie kell a legrövidebb idő alatt egy olyan nemzeti törvényalkotásnak, amely a munkabér kérdésével foglalkozik. A munkabér kérdésénél pedig az előadottaknál fogva bebizonyítva látom azt, hogy ez nem lesz eredménytelen, nem lesz kilátástalan, mert amennyiben a gazdasági életben tudjuk intézkedéseket kényszeríteni a tőkét a nemzet iránti kötelezettségének teljesítésére, akkor itt eredményeket lehet elérni. Németszágban is kényszerítették a tőkét a válságos időben arra, hogy a nemzet súlyos és nehéz feladatainak megoldásában rendelkezésre álljon. Itt nálunk valahányszor arról van szó, hogy pénzre van szükség, akkor belföldön mindig meg pénz szerezni, mindenki külföld bennünket, hogy külföldi kölcsönt szerezünk.

Kérdezem és igazán szeretném tudni, hol van a belföldi töke, mert azt mondani, hogy nincs, üres állítás. Vagy ha egyszerűen el akarunk vonatkozni az egész belföldi tökékepződéstől, akkor azt mondhatnám, hogy csak erre az egyetlen tételre tessék válaszolni: mi történt az 1929. évben a Nemzeti bank által a közhitel céljainak kielégítésére kibocsátott 50 millió felüli összeggel? Ha ennek a pénznek utána méltóztatni nézni, akkor kislit, hogy ebből a pénzből elenyésző csekély rész, egy-két, esetleg három millió pengő került a közhitel céljainak kielégítésére, mert a pénz tulajdonképpen többségét felhasználta a nagyvállalatok, nagyüzemek és a Gyoszt. (Igaz! Ugy van!) Ilyen módon természetesen sem a közép- és kisgazda, sem a kisiparos a maga üzemének folytatását nem képes fenntartani. Ha ezeket az összegeket felkutatjuk, ha megnézzük, hogy hová fordították az 1400 milliónyi betéteket, amelyekből 800 millió pengő közvetlen betétet jelent, a többi folyószámla betétet, akkor rá fogunk jönni arra, hogy ebben az országban a töke nem teljesíti a maga kötelezettségét, hogy itt a tőkét rendszabályokkal kell kötelezni arra, hogy a nemzet nehéz gazdasági viszonyai között jöjjön a termelés segítségére. (Ugy van! Ugy van!)

Meggyőződésem, hogy amennyiben ma ezt a törvényjavaslatot elfogadjuk, a legrövidebb idő alatt a munkabérminimumok tekintetében alkotunk törvényt, amely törvénnyel kapcsolatba hozzuk a munkanélküliség kérdését is, mert hiszen a munkabérminimumot meg kell előznie a munkanélküliség kérdése megoldásának. Ha ez megtörténik, hatalmas lépést tetünk szociális téren és ezt a lépést meg is kell tennünk. Mi mezőgazdasági állam vagyunk és az elgondolás, hogy iparosítani kell, nem máról-holnapra való elgondolás, ez olyan nagy probléma, amelynek megoldásához hosszú évek szükségesek. A mi munkanélküliségünk problémája pedig ma éget bennünket. (Ugy van! a jobboldalon.) Ez a legnagyobb veszedelemmel fenyeget. Nekem az a meggyőződésem, hogyha a külföldi tőkebehozatal nem fog sikerülni, akkor igenis utána kell nézni, hogy itt a belföldön hol és miként van elhelyezve a töke. Ha velem szemben a bank szívtelenül meg-

szólaltatja a dobot, ha három hónapon belül be nem váltom adósságomat, akkor nem tudom, miért kell nekünk keztyűs kézzel dolgoznunk azokkal a nagybankokkal szemben, amelyeknek odaadtunk 50 milliót és amikor mi szorulunk kölcsönre, nem hajlandók nekünk kölcsönt folyósítani, hanem kiküldenek bennünket a külföldre. Így cselekszenek a fővárossal, az állammal és az összes közületekkel. Felvetődik velünk a Speyer kérdését és most valamennyi vármegye idejön és azt mondja, hogy nem tudja fizetni. Az ilyen kölcsön visszaváltásának egyetlen lehetősége a konvertálás. Meg kell vizsgálni a belföldi tőkékepződést és meg kell keresni, hol van az a rengeteg pénzösszeg, amely mint betét jelenkezett 1929-ben.

Amint ennek nyomára jutottunk, meggyőződésem az, hogy a kormánynak olyképpen kell intézkednie, hogy a belföldi imminens szükségletekre rendelkezésre álljanak a pénzösszegek. Hiába tervezik a barostéri és az óbudai hidat, amikor minden pillanathoz az a válasz, hogy nincs fedezet az építésre. A fővárosnál ugyanezzel találkozunk. Halaszt-hatatlán beruházásokra, tőkékre van szükség. Például mindenki tudja Pesten, hogy a vízvezeték víz kérdésében a legnagyobb bajok előtt állunk, sem elegendő mennyiségű víz nincs garantálva, sem a minőség nemlel meg, s amikor ennek rekonstrukciójáról van szó, amikor a legfontosabb közüzem jó működéséről van szó, akkor megakad az egész kérdés azon, hogy nincs pénz. Ott vannak a kórházépítések. Mind olyan feladatok és problémák, amelyek tetemes pénzösszegek abszorbeálását igénylik, de ami egyúttal a munkanélküliség gyors és alapos lecsökkentését is jelenti. Igenis, utána kell nézni a pénznek idebenn a belföldön is és össze kell szedni a pénzt. Ha azok a nagybankok még külföldön is óriási vállalatokat finanszíroznak és erre megvan a fedezetük, akkor a Nemzeti Banknak nem e bapkok számára kell odaadni a közhitel céljaira kihalított összegeket, hanem tördőnie kell az elosztás más módjaival. (Helyeslés.) Ha a nagybankok tudnak országos takarékpénztári hálózatot létesíteni, tudjon a kormány is egy országos közszégi takarékpénztári hálózatot létesíteni. (Helyeslés.) Budapest székesfőváros megmutatta, hogy hogyan kell ezt a gondolatot végrehajtani, méltóztassék tehát a megyei centrumoknál legalább ezt végrehajtani, s akkor megszerez a kormány szerve arra, hogy a közhitelek kielégítése ezeken a bankokon keresztül. (Helyeslés a jobboldalon és a középén.) Mert amíg megmarad ez a ma létező és 13 budapesti bank kezében levő takarékpénztári hálózat, magyarul Tébe, addig ezeknek az óriási összegeknek felhasználása tekintetében a kormánynak semmiféle ingerenciája sincs.

T. Ház! A törvényjavaslatot a becikkelyezés számára szívesen elfogadom és kérem a t. kormányt, hogy tekintse ezt egy erkölcsi obligónak, amelynek csak akkor felelhet meg, ha a legrövidebb időn belül olyan szociális törvényt terjeszt a Ház elé, amely foglalkozik a bérminimummal és foglalkozik a munkanélküliség kérdésével. Az előadottakból a magam részéről deriválom, hogy mind ezek a kérdések megoldhatók és én nem látok katasztrófát. (Elénk helyeslés a jobboldalon és a középén.)

ASZCEN

A honvédelmi tárca.

A magyar közgondolkodás érdekes átalakulását mutatja az, hogy amíg a régi országgyűléseken a legvehemensbb támadások tárgyaltak el a hadügyi költségvetés tárgyalásakor, a kormány és a hadsereg ellen, addig ma talán a legnagyobb szimpátiával ép a honvédelmi bizottság megvitatását kísérik figyelemmel. Aggódo figyelemmel, mert hisz hadseregünk nemzeti hadsereg, amelynek fejlődése minden magyarnak szívéhez van kötve. Ma buszkék vagyunk hadseregünkre és ha lehetne, tízannyit sem sajnálnánk annak fejlesztésére fordítani, mert hisz Magyarország nemzetközi pozíciója, politikai súlya, és diplomáciai áttűtő képessége attól függ, hogy mekkora fegyveres erővel tudjuk céljainkat és érdekeinket támogatni. Sajnos, a trianoni béke igazságtalán és magyarellenes tendenciája legelső sorban a magyar véderőt kötötte guszba azáltal, hogy katonaságunk létszámát szinte csufondáros mérvre lőmoltta. Annál feltűnőbb, hogy a körülöttünk levő államoknak szabad tetszésre bízott, hogy védő erejüket akár a végtelenségig fejleszthessék. És ezt meg is teszik.

Az új honvédelmi miniszter, Gömbös Gyula, személyi kvalitásaival, fejtegetéseinek precíz biztossággal is felesen hozzájárult ahhoz, hogy a honvédelmi tárca költségvetésének a pénzügyi bizottságban való letárgyalása még az ellenzéki bizottsági tagok részéről is igen élénk tetszéssel találkozott. Gömbösről mindenki, aki felszólalását figyelemmel kíséri, megállapíthatja, hogy rendkívül

öntudatos egyéniség, és teljesen tisztában van azzal, amit akar és azokkal az eszközökkel, amelyek által célja, vagyis véderőnk minél intenzívebb fejlesztése, a legjobban elérhető. Nem sablonos ember. Ellenkezésképp, tele van eszmével és ideával, s megérzik egyéniségén, hogy amilyen hatalmas koncepciójában, ép annyira erős és elszánt annak keresztülvitelében.

Igy mindjárt nagy elismerés kíséretében amikor azt fejtette, hogy bár egész lelkével a hadsereg fejlesztésén és erősítésén csüng, programjával és tervével beleilleszkedik az állam egyetemes érdekeibe. Ezért szó nélkül hozzájárult a honvédelmi költségvetés redukciójához. A fejlesztést az adott kereteken belül igyekszik keresztülvinni, sőt részben már keresztül is vitte például a tisztok fizetésszabályozását a racionalizálás gyökere keresztülvitelével.

Általános megnyugvást keltett azzal a határozott kijelentésével is, hogy a rendőrségi felügyelői kar illetményeinek rendezése nem jelenti ennek militarizálását. Más a hadsereg feladata és más a rendőrségé s így egyáltalában nem tartja helyesnek, ha e két testületet ugyanegy szempont szerint igazgatnák. Nemkülönböztetve élénk tetszést váltott ki beszédének az a része, amelyben azt fejtette, hogy a hadsereg nem pártoké, hanem az egész nemzeté, és ezért a hadsereg szilárd fanatizmussal igyekszik valóban a nemzet hadserege lenni és megvédeni azokat a feladatokat, amelyeket tőle a nemzet jövője vár.

Meghívó. A Nógrádmegyei Tanítóegyesület „Salgótarjáni kör”, pedagógiai szemináriumi előadással kapcsolatban 1930. évi, május hó 15-én, délelőtt fél 9 órától kezdődőleg tartja rendes gyűlést a kisterenyi áll. népiskolában, melyre a tagokat és tanúgyaratókat tisztelettel meghívjuk. I. Pedagógiai szemináriumi értekezlet. II. Közgyűlés. A közebéd ára 2:60 P. Május 10-ig jelentkezni lehet. Novoszel István kisterenyi áll. isk. igazgatójánál.

Rőpiratok terjesztése. Tavaly novemberben, a szovjet 10 éves jubileumán szovjet-magaszáló feliratokat fessett a házakra, kerítésekre Salamon Imre nevű budapesti kommunista, aki most május 1-re virradó éjjel lázító rőpiratokat osztott és szórt szét városunk periferiáin. Nevezett a helybeli áll. rendőrség elfogta, kihallgatta s bűnösségét megállapította és nevezett a bpesti kir. ügyészségnek átadta.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MAIS A LEGJOBBAK!**

Mint annyi millió magyar:

hordjon Ön is

Dorco
cipőt

Kapható szürke, fehér és fekete színben, vörös gumitalppal, gumikéreggel

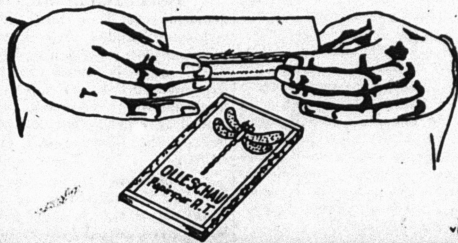
Gyermeknek	Lányoknak	Nőknek	Pórlának
23-27 magasság	26-34 magasság	34-41 magasság	42-46 magasság
P 3-25	P 3-45	P 4-	P 4-55

Ezek az első 2-4. csinos lábak, a szolid kivétel, a tartós anyag teszi olyan nagyra, amely házi, kerti, üzemi és sportviselésnek is alkalmas. **Dorco** cipőt, egyformán kényelmes és egészséges.

Csak **Dorco** védjeggyel a talpán valódi!

tudja
itt a
bal,

mit
csinál
a jobb

OLLESCHAU
PAPÍRT SODORNI LEGJOBB!

A Magyar Vadászok Országos Szövetsége — amint halljuk — a beadványok egész halmozásával ostromolja az egyes miniszteriumokat. Régóta húzódozó olyan jogok kívánságokat és újításokat kíván rendeletbe öntetni, amelyek a hazai vadászgazdaság és vadász-kultúra egészséges fejlődését, s így a hazai vadászársadalom emelkedését, sőt a vadászok hivatásának megőrzését szolgálják. Legutóbb a pénzügyminiszterhez nyújtott be egy memorandumot, melyben a vadászjoggyűléstől megőrzésükre való megállapítását külföldi honosok vadászjoggyűléseinek 300 pengőben leendő megszabását, az erdei felügyelet kérdését, a turistatörvényt stb-t kéri sürgősen szabályozni. Régóta fájó sebezek ezek, amelyek kiküszöbölésével az elavult 1883 évi vadászati t. c. hiányosságai is pótolva lennének. De felterjesztését intéztél a kereskedelemügyi miniszterhez is az abnormis löszérák és postai szállítás nehézségei miatt, valamint a földművelésügyi miniszterhez a készülő erdőtörvény és vadvédelem tárgyában. A Szövetség agilitását a beadványok sokasága bizonyítja; életrevalóságot pedig az, hogy a vadászok székfőnökének megépítése érdekében országos mozgalmat indított, hogy ennek létesítésével saját otthon teremtésén a vadászok egyetemesen. Úgy véljük, hogy minden magyar vadászának a Szövetségben van a helye, mert régi igazság, hogy „Tömörülésben van az erő.”

HIRDESSÜNK

A MUNKA

politikai hetilapban.

Csökkent a fejenkénti buzafogyasztás Európában. A buzaválság egyik oka mindenesetre az, hogy míg a természet emelkedett, addig a fogyasztás, — legalább is Európában — jelentősen visszaesett a háború előtti állapothoz képest. Vay László báró a Tiszavideki Mezőgazdasági Kamara elnöke a szolnoki gazdasággyűlésen legutóbb utalt arra, hogy a buzatermelés világválságában 1909 óta 12 százalékkal emelkedett; ennek az emelkedésnek kicsi híján a fele a tengerentúli buzatermelésből származik. Ezzel szemben a fogyasztás, legalább Európában csökkent, még pedig fejenként 13 kilogrammra a háború előtt 212 kilogramm volt évenként a fo-

gyasztás fejkvótája, addig jelenleg csupán 191 kilogramm. Igaz, hogy közben Európa lakossága növekedett 14 millió lélekkel, még így is azonban 48 millió métermázsára körül jár a csökkenés a buzafogyasztásban, amely jelenleg csak 700-5 millió métermázsára rug. Vay László báró a magyar buzafogyasztásának megőrzésére azt ajánlja, hogy a kivitelnél jelöljék meg a magyar buzafogyasztás minőségét, hogy így az átlagáron felül legyen eladható, mint a kiváló minőségű amerikai fajták. A legjobb minőségű „tiszavideki” márkával kellene megjelölni, akkor is, ha nem innen származik a buzafogyasztás, a tiszavideki mértéklet. A különböző minőségű buzákhoz azután különböző kivitelű vámpremiumot kellene adni. Ha a kereskedő vámbalettával fizethetné a vámt bármely árucikk behozatalánál, akkor annnyival többet adhatna a kivitelű buzáért, mint amennyi értékben a balettával a vámt törlesztette.

Májusi látogatás. A tavasz legszébb hónapját a K. Egyház Mária tiszteletére szenteli s városunkban is minden este 6 órakor (kivéve vasárnap) ajtószózat tart.

A zöldhitelek föltételei. A zöldhitelek iránt ujabban nagyobb az érdeklődés. Az üzletet mostanában úgy kötik, hogy az eladó 100 métermázsá után 1000 pengő előleget kap. A kamattétel rendszeren 3 százalék a Nemzeti Bank hivatalos kamattétele felett. Az adós ezenfelül 1 százalék prémiumot térít a vevőnek. A szállítás időpontja augusztus 31-én van megállapítva. A végleges elszámolás árfolyam egyenlő a szállítási napján elfordult hivatalos középárfolyammal.

4 polgárít végzett, jó házból való íu nyomdásztanulónak felvétetik: „A Munka”-nyomdában.

Egy jó házból való íu fizetéssel tanulónak felvétetik. Singer Henrich fűszerüzletében.

Nyílttér

Ezzel bejelentem, hogy feleségemért semmily néven nevezendő hitelekért felelősséget nem válllok.

Salgótarján, 1930. május 2.

Kovács Ferenc

pinér.

*E rovat alatt közlöttéért felelősséget nem vállal a Szerk.

SPORT.

Az elmúlt vasárnap a salgótarjáni futball bajnoki esélyeit vitte el a tavaszi szél. Így a miskolci, mint a hazai pályán elvezettek a bajnokságban nemesei. Az I. osztály SSE és a II. osztály SBTC sorozata vereséggel megosztotta városunkat a legelőkelőbb helyezéstől. A derbin csapatainkon a farságos jelei mutatkoztak s így az akarat és a lelkesedéssel szemben vesztienők kellett. Munka szorjára ilyen alkalmas pillanat kettős bajnokság szerzésére, a jó isten tudja.

Jászberényi Lehel-SBTC félidő 1:0. Végéredmény 1:0. A kapuválasztás a Lehelnek kedvez, mert az SBTC az egész félidőt heves szél ellen játsza végig. Így is addódnak számára gölővésre alkalmas helyzetek, de csatárai bosszantó kapu előtti taktikázása, ideges kapkodása mindent elront. A jászberényi csatáros ezzel szemben minden helyéből lött, így az első félidőben megérdemelten vezet is. A II. félidő szép SBTC akciókkal indul, a mezőnyben valósgos iskolajátékot mutatott be a csapat. De a kapu előtt még tehetetlenebb volt, mint a szél ellen. Ott tologatták a csatárokat a labdát állandóan a 16-oson belül, egy 11-esből is alkalmuk lett volna a kiegyenlítésre, de a csapatnak semmi sem sikerült. A Lehel gyengébb, de eredményesebb játéka mindkét pontot Jászberénynek szerezte meg.

Állami Gyógypedagógiai, Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadó szervezte a Vallás és Közoktatásiügyi Minisztérium (Budapest VIII. Mosonyi-utca 6. sz. I. 2. Telefon: József 381-388.) E tanácsadóban orvopszichológiai, gyógypedagógiai és képességvizsgálatok alapján ingyenes tanácsot nyerhetnek a következő szegénysorsos foglalkozások, illetve hozzátartozók: a) Értelmi fogyatékosok (gyengelműjűk, gyengétehetségűk, nehézfelfogásúak); b) a családban és normális iskolában nehezen nevelhető és oktatható, ideges, ideggyenge gyermekek; c) beszédhibában szenvedők (dadogók, hadarók, selypes beszédűek); d) erkölcsi fogyatékosok (erkölcsileg züllöttek, elhagyottak, bűnözők, hazudozók); e) érzékszervi fogyatékosok (siketnémák, siketek, nagyothallók, vakok, gyengénlátók); f) testi fogyatékosok (testileg hibások, testileg rendellenesek, testileg nyomorekók); g) pályaválasztás előtt álló normális és abnormális gyermekek. A tanácsadó igazgatója: Dr. Chnell János ideggyógyász, főorvos. A M. kir. Gyógypedagógiai és Orvopszichológiai Intézet igazgatója, munkatársai szakorvosok, gyógypedagógiai tanácsok és pszichológusok. Ingyenes rendelés: kedd, csütörtök, szombat d. u. 4-6 óráig.

Egy szakképzett boltkezelő óvóakkal azonnal felvételt a karancsberényi Hangya Szövetkezetbe.

Újgye, megbízható nő, háztartásban jartes házvezetőnőnek kerestetik. Cim a kiadóban.

Valódi amerikai fehér leghorn fajtisza tyukok tenyésztőjais kaphatók drb. 20 fill. Cserven Sándor fodrásznál.

Védekezés a nikotin mérgező hatása ellen. Villámgyorsan terjed a híre annak, hogy a magyar cigarettahüvely gyártás szencziája; az Olleschau-hüvely olyan speciális módon előállított és szabadalmaztatott vattával van ellátva, amely 90 százalékkal távolítja el a nikotin mérgező anyagait. Jó a híre, jó az ize illatos kellemes a füstje.

Hasznos tudnivalók a jubilaris Nemzetközi Vásárra utazók részére. Olvasóink érdekeit szolgáltuk, amiód tudomásukra hoztuk, hogy a tavaszi vásár alkalmából kedvezményes félár jeggyel utazhatnak Budapestre. Újból olvasóink érdekeit kívánjuk szolgálni, amiód felhívjuk figyelmüket a kőzmester SEMLER m. kir. udvari szállító cégénél (Bécsi-utca 7.) folyamatban lévő nagy angol maradék vásárra, amely mindenkinek alkalmas nyújt arra, hogy a világhírű SEMLER cégnek már fogalommal vált legjobb minőségűt most a szokottnál is olcsóbb áron szerezhesse be.

A Sajtó című tudományos folyóirat most megjelent áprilisi számában je-

lent meg az Újságíró arcképsorozat hatodik cikke, amelyet Sánte Antal írt Rákosi Jenőről. Ugyanez a szám tartalmazza Horváth Dániel dr. miniszteri tanácsos Sajtójog és sajtószabadság Angolországban című tanulmányának 4. közeleményét. A belső hírek között számol be a folyóirat papírfeldolgozó ipar helyzetéről tartott értekezletről és Sebestény Károly előadásáról, amelyet Rákosi Jenőről tartott. Bírósági gyakorlat, külföldi és egyesületi hírek, valamint irodalmi szemle egészítik ki a lap tartalmát.

Tennisz. A Salgótarjáni Vivó Club értesíti tennisz-szaksztyálynak tagjait, hogy a tennis pályák május hó 3-án nyílnak meg. Csoporbiztosítás és játékbeosztás a Clubházban van kifüggesztve. Elnökség.

Egy ismeretlen nő, egy barna utazótáskát hagyott hátra a Salgótarjáni Budapesti gyorsvonaton. Itt lezállott. A táskát s tartalmát a kapitányságnak átveheti. Rendőrkapitányság.

Tájékoztató. Közöl, hogy a gépművezetők a közlekedési és közrendészeti kódex 76 § 5 pontja értelmében orvosi vizsgálatnak kötelesek alávetni magukat. Ennek határideje 1930. évi augusztus hó 31. napja. A vizsgálat módzatiról s az eljárás újabb szabályairól az érdekelteket, az ügy előadóját tájékoztatta (Kapitánysági épület 37 sz. szoba). Rendőrkapitányság.

Felhívás a m. kir. Kinizsi Pál honvéd altisztképző és nevelőintézetbe való pályázatra. A négy évfolyamu m. kir. honvéd altisztképző és nevelőintézet L. évfolyamán l. évi szeptember hó 1-én teljesen díjmentes és teljes ellátást nyújtó államköltséges helyek kerülnek betöltésre. Pályázat minden magyar állampolgár, aki 15 életévét már betöltötte és 17 életévét még nem haladta túl, katonai szolgálata testileg teljesen alkalmas és legalább az elemi népiskola VI. osztályát, vagy valamely középiskola I. osztályát sikeresen végezte. Pályázati határidő folyó év május hó 15. Bővebb felvilágosítást nyújt a „Pályázati Hirdetmény”, mely a m. kir. Kinizsi Pál honvéd altisztképző és nevelőintézet parancsnokánál Jutas (Veszprém megye) díjtalanul kapható és a Honvédségi Közlönyben, valamint a Budapesti Közlönyben is megjelent, melyek az alispán és főszolgabírói, valamint a polgármesteri hivatalokban betekintheők. M. kir. honvédelmi miniszter.

Szabad kifutó nevelt, tuberkulózistól és fehéharmentől mentes, edzett, egészséges, magas tojáshozamu és átlag 60 gr nál nehezebb tojásokat tojó amerikai fehér leghorn és rhode island red állományú tenyésztőjaisára, napos-csibéire és növendékállataira megrendeléseket elfogadok. Válaszbélyeget kérek.

CSASZLAVA GUSZTÁV
haszonbaromfi kísérleti telepe.
Nagykúta. (Pest vm.)

A salgótarjáni kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
5135/1929 tkv. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Reiszmán Géza borkereskedő váci lakos végrehajtónak Gál János vendéglős, stárjani lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 665 P. 32 f. tőkekövetelés és járulékaibehajtása végett a salgótarjáni kir. járásbíróság területén levő, Salgótarján városban, jekvő, s a salgótarjáni 525 szu. tkjv. ben A. I. 2. sor, 1449/124/a hrsz. alatt felvett Gál János nevén állott B. 12. alatti beltelek, ház illetőségére mely tulajdonjoga időközben 4408/1929 tkv. végzéssel B. 17. szerint Netzkó Mátyás nevére bekebelezetelt, 8500 P. — az u. o. 1258 sz. tkjvben A. I. 2. sor. 1936/690/a/2/b/2/b/2/a/1/a hrsz. alatt felvett Gál János nevén álló B. 6. alatti szántó illetőségére 1900 pengő és a 2809/1920 tk. számú végzéssel B. 4. alatt a stárjani közszénbánya r. t. javára bekebelezett szénkiaknázási jog épségben tartásával, — az u. o. 1355. szu. tkjvben A. I. sor, 498. hrsz. alatt felvett ugyanannak nevén álló B. l. alatti szántó illetőségére 400 P. kiküldési árban az 571/1925. tkv. végzéssel B. 2. alatt a Salgótarjáni közszénbánya r. t. javára beke-

belezt szénkiaknázási jog épségben tartásával elrendelte.

Az árverést 1930. évi május hó 23. napjának d. e. 10 órakor salgótarjáni kir. járásbíróság telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Vaskapu-utca 1 sz. 4 ajtó foglalk megartani.

Az árverés alákerülő ingatlan a kiküldési ár felénél illetve alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bántapénzül a kiküldési ár 10 % -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapíroban a kiküldöttnek letenni, hogy a bántapénznek előleges bírói letébe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§; 1908. LX. t. c. 21. §.)

Az aki az ingatlantért a kiküldési árán magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bántapénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XLI. 25. §.)

Salgótarján, 1929. évi nov. 23.

Zelenka s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hiteletül:

Csomor
kir. tkvvezető.

Tavaszi ujdonság!

Sikerült megszereznem az 1930. Párisi dívatszín mintakollekcióit, melynek minden egyes színe után a legpontosabban fest:

Szilágyi
KELMEFESTŐ
Vegytisztításban és fényes gallérmosásban

VEZET.
SALGÓTARJÁN, FŐ-UTCA 11

570/1930. vhts. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a stárjani kir. járásbírósnak 1929. évi 9067/2 számú végzése következtében dr. Polatschek Armin ügyvéd által képviselt Zagypapálfalvi Úveggyár r. t. és csatl. társai javára 1375 P. 99 f. s jár erejéig 1930. évi márc. hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felüglagalt 1163 P.-re becsült következő ingóságok u. m: üveg és porcelán áruk, üzletberendezés stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a salgótarjáni kir. járásbíróság 1930. évi Pk. 2043/ számú végzése folytán 1375 P. 99 fillér tőkekövetés ennek 1929. évi dec. hó 24. napjától járó 11 százaléka kamatai addig összesen 232 P. 86 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, Salgótar-

jánban leendő megtartására 1930. évi május 12-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felüglagaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján, 1930. április 17.

Török

kir. bir. végrehajtó.

Fehérnemű és harisnya
stoppolás, varrás és hímzés
SINGER VARROGEPEL

SINGER FIOKUZLET MINDENÜTT
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

SALGÓTARJÁN

a róm. kath. templom mellett.

2393/1930 vht. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a stárjani kir. járásbírósnak 1927. évi 1402/2 számú végzése következtében dr. Gádor Ferenc javára 413 P. jár. erejéig 1927. évi aug. hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 1420 P.-re becsült következő ingóságok u. m.: egy vegyes malacz és 63 drb. vegyes juh nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a salgótarjáni kir. járásbíróság 1927-ik évi Pk. 4684/6 számú végzése folytán 120 P. tőkének 1927. évi márc. hó 10-napjától járó 8 százaléka kamatai addig összesen 130 P. 84 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, Mátraverebély községhez tartozó Szentkut puszán leendő megtartására 1930. évi május 15-ik napjának d. u. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felüglagalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján, 1930. ápril. 24-én.

Török

kir. bir. végrehajtó.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

3. Sz. 4. V. 6. kedd 8. csütörtök

A repülő flotta
Ramon Novarro

Hamis kártyás
Hiradó.

Kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 rakor. Zenepótlói 10 fillér.

VILÁGCSALÓ.
Görlice-Gerlicém.

Hiradó.

A fegyenc és táncosnő.

Az égő gépmadár.
Hiradó.